

PRILOG

APPENDIX

HRVATSKO KEMIJSKO DRUŠTVO

Redovita godišnja skupština Hrvatskoga kemijskog društva za godinu 1963.

Redovita godišnja skupština Hrvatskoga kemijskog društva održavana je 17. aprila 1963. godine od 17,00 do 19,45 sati u velikoj predavaonici Zavoda za kemiju, na Marulićevu trgu 20.

Prije početka skupštine održao je predsjednik H. Iveković predavanje o temi: *Periodni sistem elemenata i dijalektika u prirodi*.

Prisutni su bili: S. Ašperger, G. Bach-Dragutinović, Z. Balenović, Lj. Butula, M. Branica, E. Cerkovnikov, M. Dadić, D. Desaty, G. Deželić, N. Deželić, L. Filipović, M. Fišer-Herman, M. Flögel, A. Gertner, Lj. Grlić, O. Hadžija, M. Herceg, J. Ignjatović, H. Iveković, V. Jendrašić, M. Kajzer, V. Karas-Gašparec, S. Kaučić, D. Keglević, L. Klasinc, Lj. Kušec, H. Manasse, A. Markovac, M. Movrin, I. Murati, M. Nikoletić-Valenteković, V. Njegovan, B. Novosel, D. Pavlović, T. Pinter, R. Podhorsky, N. Pravdić, V. Pravdić, M. Randić, V. Reić, D. Sunko, V. Škarić, Z. Sternberg, B. Težak, Lj. Trinajstić, N. Trinajstić, V. Uzelac i R. Wolf.

Nakon predavanja predsjednik H. Iveković otvara godišnju skupštinu i pozdravlja sve prisutne, a zatim čita brzojavne pozdrave Srpskoga hemijskog društva i Slovenskoga kemijskog društva, kao i pozdrave upućene dopisima Saveza hemičara i tehnologa SR Bosne i Hercegovine i napokon Društva matematičara i fizičara SR Hrvatske.

Umrlim članovima društva M. Mohačeku i M. Halvaksu prisutni na skupštini ođaju počast minutom šutnje.

Za zapisničare su predloženi i izabrani V. Reić i N. Deželić, a za ovjervitelje zapisnika D. Keglević i M. Dadić.

Poslije toga su skupštini podnijeti slijedeći izvještaji:

D. Sunko :

Iz v j e š t a j t a j n i k a

Upravni odbor Hrvatskoga kemijskog društva održao je, u razdoblju između ove i prošle skupštine, pet sjednica. Od značajnijih prijedloga, diskusija i zaključaka donijetih na tim sjednicama valja spomenuti nastojanje bolje povezanosti i zajedničke suradnje aktivnosti Hrvatskoga kemijskog društva i Društva kemičara i tehnologa u Zagrebu. Ta je suradnja do sada postignuta zajedničkom organizacijom i obavještanjem o održavanju kolokvija. Planira se i proširenje te aktivnosti obostrano suglasnim isticanjem potrebe organizacije tečajeva za usavršavanje iz plinske kromatografije i organizacije seminara o kemijskom inženjerstvu.

U toku 1962. godine pristupila su Hrvatskom kemijskom društvu 34 nova člana. S izvjesnim brojem naših članova izgubili smo kontakt. S nekim članovima vjerojatno stoga što su promijenili adrese stanova i radnih mjesta, o čemu nas nisu obavijestili, a s nekima uslijed drugih, nama nepoznatih razloga. Brojno stanje članstva s kojima imamo uredan kontakt iznosi 564 člana.

U organizaciji Hrvatskoga kemijskog društva održano je u vremenu od prošle godišnje skupštine do zaključno 13. marta o. g. ukupno 11 kolokvija, na kojima je obrađeno 17 tema i 1 kolor-film. Upravni odbor Hrvatskoga kemijskog društva smatra svojom ugodnom dužnošću da izrazi zahvalnost kako organizatorima održanih kolokvija tako i predavačima. Posebno valja naglasiti da je odaziv predavača bio odličan i za svaku pohvalu, no, nažalost, to se ne bi moglo reći i za slušaće kolokvija, jer je njihov odaziv bio vrlo malobrojan.

Na ovim je kolokvijima bilo obrađeno iz područja:

Opće i anorganske kemije	2 teme
Teoretske kemije	2 teme
Historije kemije	2 teme
Fizičke kemije	7 tema
Fizičko-organske kemije	3 teme
Organske kemije	1 tema
Predavači tih tema bili su:	
Inozemni gosti	4
Tuzemni gosti	1
Iz Zagreba	12

Za našu Centralnu kemijsku biblioteku koja djeluje kao suradna ustanova Hrvatskoga kemijskog društva i Fizičko-kemijskog zavoda Prirodoslovno-matematskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i koja je otvorena svakoga dana prije i poslije podne, bio je i u toku protekle godine velik interes naših kemičara, što pokazuje i broj od 1.600 upisnih posjetilaca. Poznato je da je naša Centralna kemijska biblioteka pristupačna svima koji su za nju zainteresirani, tako da možemo sa zadovoljstvom istaknuti da je među posjetiocima naše biblioteke bio znatan broj zainteresiranih kemičara koji nisu članovi Hrvatskoga kemijskog društva.

U toku 1962. godine primljeno je u Centralnoj kemijskoj biblioteci novih knjiga i časopisa, i to:

	Kupnjom	Zamjenom	Poklonom	Svega
Knjiga	97	—	15	112
Časopisa				
a) Domaćih	3	19	2	24
b) Stranih	82	134	27	243
Svega časopisa	85	153	29	267

U istom razdoblju bilo je 310 posuđivača kojima su bile posuđene 1432 knjige odnosno sveske časopisa za rad izvan Centralne kemijske biblioteke.

Ostale djelatnosti Hrvatskoga kemijskog društva bit će iznijete u izvještajima glavnog urednika društvenih publikacija, pročelnika komisije za nomenklaturu i terminologiju, stalnoga člana pri Uniji kemijskih društava SFRJ, blagajnika, pročelnika sekcija i u izvještaju naše podružnice u Rijeci.

Upravni odbor Hrvatskoga kemijskog društva delegirao je u toku prošle i ove godine svoje predstavnike radi prisustvovanja i praćenja rada na godišnjim skupštinama Hrvatskoga prirodoslovnog društva Dadića, Društva matematičara i fizičara SR Hrvatske Randića, Srpskoga kemijskog društva Sunka, i naše podružnice u Rijeci Borčića.

Z. Sternberg:

Izveštaj Spektrokemijske sekcije

Od zadnjega godišnjeg sastanka sekcije 4. aprila 1962. do danas sekcija je održala četiri kolokvija, i to:

- 1) 20. aprila 1962. u Institutu »Ruder Bošković«
I. Dvornik, Spektrofotometrijsko mjerenje s optički neidealnim ampulama.
- 2) 23. septembra 1962. u Institutu »Ruder Bošković«
V. Oskanjan, Neki problemi astrofizike.
- 3) 13. februara 1963. u predavaonici Zavoda za kemiju, Marulićev trg 20
Z. Sternberg, Novi spektralni izvori u spektrokemijskoj analizi
- 4) 4. aprila 1963. u Institutu »Ruder Bošković«
L. Colombo, Infracrveni spektar monokristala acenaftena i mogućnost asignacije internog spektra.

Kolokvijima je prisustvovalo 10 do 20 slušača.

Sekcija suraduje sa Spektrokemijskom sekcijom Srpskoga kemijskog društva i sa Slovenskim kemijskim društvom.

Održane su dvije sjednice proširenog odbora sekcije, na kojima su raspravljana pitanja u vezi organizacije XI Međunarodnoga kolokvija za spektroskopiju, koji će se održati u Beogradu od 30. septembra do 4. oktobra 1963. U odbor za organizaciju XI Međunarodnoga kolokvija za spektroskopiju ušli su i 7 članova naše sekcije.

Od zadnjega godišnjeg sastanka sekcije do danas, broj članova je ostao isti. Sekcija broji 52 člana.

U odsutnosti pročelnika sekcije M. Jurman, čita D. Sunko:

Izveštaj Sekcije srednjoškolskih nastavnika kemije

Da bi se dobio bolji uvid u rad sekcije u protekloj godini potrebno je dati kraći uvod. Do 1962. godine sekcija je u svojim redovima imala nastavnike zagrebačkih gimnazija i učiteljskih škola, pa je razumljivo da se rad nije mogao odvijati u širim okvirima. Već duže vremena javljala se želja da se u sekciji okupe nastavnici srednjih škola svih smjerala iz čitave Republike, no naša nastojanja se iz mnogih razloga nisu mogla realizirati.

Međutim kada je god. 1961. održan prvi seminar za nastavnike gimn. i uč. škola iz cijele Republike, tek tada je uočeno da su problemi s kojima se nastavnici kemije bore na terenu mnogobrojni i vrlo složeni. Mnogim nastavnicima kemija nije glavni stručni predmet, pa imaju teškoća i stručne i metodeke naravi. Nema dovoljno stručne literature za nastavnike, a i udžbenici nisu više u skladu s programom.

Uvidajući teškoće nastavnika i potrebu da im se pruži pomoć u nastojanjima oko podizanja kvaliteta nastave — Zavod za opću i anorgansku kemiju Priir.-mat. fakulteta u Zagrebu, stavio je sekciji na raspolaganje svoju predavaonicu i suvremeno opremljene laboratorije. Predstojnik Zavoda prof. dr Drago Grdenić i prof. dr Mirko Kesler sa suradnicima ponovno su pokrenuli rad sekcije i sami aktivno učestvuju u tom radu. Zavod za školstvo SRH dao je punu podršku i preuzeo materijalne obaveze oko organizacije seminara, izdavanja skripata i dr.

O radu sekcije u protekloj godini može se reći ovo:

Budući da se nakon ostavke prof. Černickoga nitko od nastavnika nije htio prihvatiti dužnosti pročelnika od aprila do septembra sekcija nije bila aktivna.

Od septembra 1962. sekcije je vrlo aktivna, a obuhvata nastavnike srednjih škola iz cijele Republike.

Od 3.—8. IX 1962. održan je sedmodnevni seminar. Učesnika je bilo 40 iz cijele Republike. Seminar je imao dva dijela:

1. Neka područja iz strukture atoma i molekula. Predavači prof. dr Drago Grdenić i docent dr Boris Kamenar.

2. Tehnika demonstracionog eksperimenta — prof. dr Mirko Kesler. Uz ovaj dio seminara učesnici su imali organiziran laboratorijski rad iz elektrokemije. Nakon završetka seminara učinjen je posjet Institutu »Ruder Bošković«.

Od novembra održavaju se u predavaonici Zavoda redovni mjesečni kolokviji za nastavnike iz Zagreba i pokrajine. Održani su ovi kolokviji;

5. XI 1962. Prof. dr Drago Grdenić: Potreba održavanja redovnih kolokvija kao jednog od oblika rada na stručnom usavršavanju nastavnika
i Prof. dr Mirko Kesler: Kvantitativni pokusi u nastavi kemije s dlapozitivima i demonstracijama.

3. XII 1962. Dr Boris Kamenar: Spojevi ksenona — nedavno otkriće

i Prof. dr Mirko Kesler: Neki odabrani eksperimenti iz opće kemije s demonstracijama.

7. I 1963. Prof. dr Drago Grdenić: Stare i nove atomske težine.

4. III 1963. Docent dr ing. Cirila Đorđević: Renesansa anorganske kemije.

1. IV 1963. Asistent Blaženka Štefinović: Odabrani pokusi iz elektrokemije za srednju školu — s demonstracijama.

Kolokviji se održavaju svakoga prvog ponedjeljka u mjesecu. Posjet je iznad očekivanja, jer pored nastavnika zagr. sr. škola dolaze i nastavnici iz pokrajine, pa i iz udaljenijih mjesta na pr. iz Ogulina, Vinkovaca, Zadra itd.

U ovome razdoblju, potaknuti radom sekcije, prof. dr M. Kesler i asistent B. Štefinović izdali su prvi svezak skripata za eksperimente iz elektrokemije za sve vrste srednjih škola.

B. Težak:

Izvještaj glavnog urednika društvenih publikacija

U razdoblju od prošle godišnje skupštine Hrvatskoga kemijskog društva tj. od 9. maja 1962. do zaključno marta 1963. godine redakcioni odbor časopisa *Croatica Chemica Acta* održao je 20 sjednica, u prosjeku svakih 14 dana. Za to vrijeme primljeno je 63 rukopisa; prihvaćeno je 49 rukopisa, u postupku je 10 rukopisa, odbijen je 1 rukopis, a autori su povukli 3 rukopisa.

Praksa je redakcije da rukopise šalje na recenziju stručnjacima koji su bliži području koje rad tretira. Radovi se šalju redovito dvojici, a bilješke jednom recenzentu na mišljenje i ocjenu. Stručnjaci iz naše zemlje izvršili su 42 recenzije (Zagreb 31, Beograd 6, Ljubljana 5), a inozemni stručnjaci 33 recenzije.

U vremenu od prošlogodišnje skupštine do sada izašli su prvi, drugi, treći i četvrti broj vol. 34 (1962) časopisa *Croatica Chemica Acta*. Prvi broj vol. 35 (1963) nalazi se u preloju. Tako je konačno ostvareno redovito izlaženje našeg časopisa.

U 34. godištu objavljeno je ukupno 23 originalna rada, 15 bilježaka, 1 dopis uredništvu, 1 ispravak, i 19 recenzija. Na originalne radove otpada 245 stranica, a na recenzije 13 od ukupno 258 štampanih stranica. Tim redovitim stranicama dodano je 39 dokumentacijskih kartica, 12 A stranica priloga, 7 B stranica bibliografije (abstrakti od 4 disertacije), i VII stranica indeksa. Rok izlaženja bio je oko 3 mjeseca nakon definitivnog prihvaćanja rada.

Originalnih radova bilo je u 34. godištu s područja fizikalne i anorganske kemije 17 ili 43,5%, iz analitičke 6 ili 15,4%, a iz organske kemije i biokemije 16 ili 41,1%. Od objavljenih doprinosa, u tom godištu, 37 su pisana na stranom jeziku (33 na engleskom, 4 na njemačkom), a 2 na hrvatsko-srpskom jeziku.

Tiraža svakog pojedinog broja iznosi 1250 primjeraka, a prosječno raspačavanje bilo je:

(1) Pretplatom		
a) članovima	470	primjeraka
b) poduzećima i ustanovama	117	„
(2) Zamjenom:		
a) u tuzemstvu	28	„
b) u inozemstvu	180	„
(3) Besplatno:		
a) u tuzemstvu	79	„
b) u inozemstvu	204	„
Remitenda	172	„

Ukupni troškovi izdavanja za sva četiri broja vol. 34 (1962) časopisa *Croatica Chemica Acta* iznose 3.514.197.— dinara.

V. Skarić:

Izvještaj blagajnika

Financijsko poslovanje Hrvatskoga kemijskog društva u toku prošle 1962 godine iskazano u završnom obračunu, koji podnosimo Skupštini na odobrenje, vršeno je u skladu i okviru proračuna prihoda i rashoda koji je bio odobren na prošlogodišnjoj skupštini.

Završni račun prihoda i rashoda sa stanjem na dan 31. 12. 1962. godine

Prihod		
Saldo 31. 12. 1961. godine	1.104.102.—	
Clanarina i članska pretplata	332.700.—	
Pretplata poduzeća i ustanova	638.499.—	
Prodaja publikacija	2.891.334.—	
Oglasi	445.592.—	
Razno	75.420.—	
Dotacije	2.922.652.—	8.410.299.—

Rashod

Izdavačka djelatnost		3.588.855.—	
Kolokviji		56.728.—	
Honorarni službenici		359.760.—	
Režijski troškovi		286.426.—	
Službena putovanja i gosti		93.015.—	
Troškovi banke		23.033.—	
Razni troškovi		123.334.—	
Doprinosi i porezi		583.248.—	5.114.399.—
Saldo 31. 12. 1962. godine			3.295.900.—
Gornji saldo knjižen je:			
a) na našem žiro računu 400-21-3-318	din		3.295.821.—
b) na našem računu ručne blagajne	din		79.—
	Svega	din	3.295.900.—
Osim toga Hrvatsko kemijsko društvo ima kod Narodne banke 400-21 na posebnom deviznom računu	din		51.845.—

Prihodi koji su ostvareni u toku 1962. godine potpuno su zadovoljavajući. Iznos prihoda stavke *Članarina i članska pretplata* u odnosu na brojno stanje članstva s kojim imamo uredan kontakt, veći je za oko 50.000.— dinara, jer je stanovit broj članova uplatio i zaostale iznose ranijih godina. Općenito možemo konstatirati da naše članstvo, s malim izuzecima, vrlo uredno uplaćuje određene uloge na ime članarine i članske pretplate. Sistem naplate koji primjenjujemo već nekoliko godina upućivanjem pismenih obavijesti s potpunim uputnicama, praktičan je i kod članstva dobro primljen.

Ostvareni prihodi stavke *Pretplata poduzeća i ustanova* odgovaraju broju naših pretplatnika.

Za ostvareni iznos prihoda na stavci *Prodaja publikacija* zahvaljujemo posebno, na prvom mjestu Institutu »Ruđer Bošković«, zatim Institutu »Jožef Stefan«, Tvornici kemijskih i farmaceutskih proizvoda »Pliva«, i poduzeću »Jugoslovenska knjiga« u Beogradu.

Na stavci *Oglasi* uspjeli smo postići znatno veći prihod nego li je bio prošle godine dobivanjem izravnih narudžbi od kemijskih tvornica »Pliva« i »Katran«, kao i od inozemnih oglašivača izravno i putem oglasnog zavoda »Ozeha«.

Prihod iskazan na stavci *Dotacije* čine ovi iznosi:

a) od Savjeta za kulturu SRH	900.000.—
b) od Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu	300.000.—
c) od Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta u Zagrebu	1.440.000.—
d) od Tvornice kemijskih i farmaceutskih proizvoda »Pliva«	228.652.—

Upravni odbor Hrvatskoga kemijskog društva zahvaljuje za dodjelu ovih dotacija Savjetu za kulturu SRH, Vijećima Farmaceutskog i Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te rukovodstvu Tvornice »Pliva« u Zagrebu.

Rashodi iskazani u ovom završnom obračunu podmireni su zbog uspješno ostvarenih prihoda.

Iskazanim iznosom stavke *Izdavačka djelatnost* podmireni su troškovi izdavanja časopisa *Croatia Chemica Acta* Vol. 33 (1961) No 3 i 4, Vol. 34 (1962) No 1 i 2, koje čine troškovi štampe, redaktora, administracije, otpremni i poštanski troškovi.

Stavku rashoda *Kolokviji* terete troškovi poziva i uređenja predavaonica za održane kolokvije.

Iznos stavke rashoda *Honorarni službenici* u skladu je s određenim iznosima za isplatu angažiranih službenika za administrativne i tehničke poslove.

Stavkom rashoda *Režijski troškovi* obuhvaćeni su troškovi nabave kancelarijskoga materijala, povremenih ispomocnih poslova, dostave, i drugi otpremni i poštanski troškovi.

Rashode stavke *Službena putovanja i gosti* čine troškovi izvršenih službenih putovanja određenih delegata na skupštine i sastanke kemijskih i drugih srodnih društava kao i za troškove dočeka gostiju i delegata koji su došli u službenu posjetu našem društvu.

Stavka rashoda *Troškovi banke* iznos je manipulativnih i provizionih troškova banke.

Pod *Razni troškovi* obuhvaćeni su rashodi koji nisu iskazani u prethodnim stavkama, posebno isplate troškova u vezi Sastanka Unije kemijskih društava FNRJ u Zagrebu 2. i 3. novembra 1962. godine, koje će nam Unija naknadno refundirati.

Iznosi stavke rashoda *Doprinosi i porezi* čine obavezne izdatke prema postojećim zakonskim propisima.

Završavajući ovime obrazloženje financijskoga poslovanja Hrvatskoga kemijskog društva u toku 1962. godine, Upravni odbor moli Skupštinu da primi ovo obrazloženje, a i završni obračun prihoda i rashoda sa stanjem na dan 31. 12. 1962. godine kao ispravno i opravdano poslovanje.

Zatim predlažemo Skupštini

Proračun
prihoda i rashoda za 1963. godinu

Prihod

Saldo od 31. 12. 1962. godine:			
a) na žiro računu		3.295.821.—	
b) na računu ručne blagajne		79.—	
Članarina i članska pretplata		350.000.—	
Pretplata poduzeća i ustanova		650.000.—	
Prodaja publikacija		1.513.000.—	
Oglasi		500.000.—	
Dotacije		4.300.000.—	10.608.900.—

Rashod

Izdavačka djelatnost	8.500.000.—	
Kolokviji	100.000.—	
Unijine publikacije	359.002.—	
Honorarni službenici	450.000.—	
Režijski troškovi	299.898.—	
Službena putovanja	150.000.—	
Knjige i časopisi	200.000.—	
Doprinosi i porezi	550.000.—	10.608.900.—

U predloženom proračunu za 1963. godinu iznosi su pojedinih stavaka prihoda i rashoda realno predviđeni i neophodno potrebni za pokriće troškova planirane djelatnosti Hrvatskoga kemijskog društva u tekućoj godini. U okviru toga plana na prvom je mjestu plan izdavačke djelatnosti, koji obuhvata:

(1) Daljnje redovito izdavanje časopisa <i>Croatica Chemica Acta</i> , koji se sada nalazi u 35. godini izlazenja; na ime troškova obrade i pripreme rukopisa za štampu, troškove štampe, otpremnin i poštanskih troškova predviđamo za tu djelatnost potrebni iznos od	din 4.500.000.—
(2) Štampanje centralnoga kataloga periodike iz kemijskih i kemiji srodnih područja. Za taj rad predviđamo da će biti potreban iznos od	din 2.500.000.—
(3) Uvez časopisa koje dobivamo u zamjenu za naš časopis <i>Croatica Chemica Acta</i> . Predviđamo potrebni iznos od	din 1.500.000.—
Za izdavačku djelatnost svega	din 8.500.000.—
Za održavanje kolokvija, koji spadaju također u okvir značajne i redovite naše djelatnosti, predviđamo iznos od	din 100.000.—
Za pripreme radove izdavanja publikacija Unije kemijskih društava FNRJ (po odluci Predsjedništva Unije u tu svrhu na raspolaganje stavljena sredstva preostala od Kongresa 1960. godine) predviđamo u ovome proračunu iznos od	din 359.002.—
Za sve planirane djelatnosti	din 8.959.002.—
Za sve ostale stavke rashoda, koji su neminovni pratilci izvršenja našeg plana za 1963. godinu tj. za honorarne službenike, režijske troškove, službena putovanja, nabavu knjiga i časopisa, te doprinose i poreze predviđamo minimalni iznos od	din 1.649.898.—
Ukupan iznos rashoda	din 10.608.900.—
Za djelomično pokriće rashoda predviđamo, da bi u 1963. godini uz prenos sredstava iz 1962. godine mogli vlastitom aktivnošću tj. naplatama članarine, pretplatama i prodajom publikacija, i oglasima osigurati prihode u iznosu od	din 6.308.900.—
Stoga, za pokriće svote do ukupnog iznosa rashoda, predviđamo u našem proračunu prihoda da bismo neophodno trebali osigurati i dobiti dotaciju u iznosu od	din 4.300.000.—
Ukupan iznos prihoda	din 10.608.900.—

Upravni odbor Hrvatskoga kemijskog društva nastojat će da dobije iznos potrebnih nam dotacija od Savjeta za naučni rad, Savjeta za kulturu SRH, od Prirodoslovno-matematičkog ili i drugih Fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a eventualno i od drugih kojih ustanova ili privrednih poduzeća.

U koliko ne dobijemo potrebne nam dotacije, smanjit će se i troškovi ne samo stavke rashoda za izdavačku djelatnost već i drugih stavaka, a planirane zadatke moći ćemo izvršiti samo djelomično. U tom slučaju ne ćemo moći ni u ovoj godini pristupiti izdavanju vrlo potrebnog centralnog kataloga kemijskih periodika, niti ćemo moći dati na uvez časopise kojih ima u našoj Centralnoj kemijskoj biblioteci svake godine oko 300 svezaka više. To su problemi koje Upravni odbor ne može riješiti bez dotacionih sredstava.

Upravni odbor Hrvatskoga kemijskog društva moli Skupštinu da odobri predloženi proračun prihoda i rashoda za 1963. godinu, te da primi i uvaži obrazloženja koja smo u vezi s tim proračunom iznijeli.

H. Iveković:

Izveštaj komisije za nomenklaturu

Od prošle godišnje skupštine Komisija je održala šest sjednica, a od njezina formiranja ukupno petnaest. Mnoge zakazane sjednice nisu se mogle održati zbog nedovoljnoga broja prisutnih članova.

Komisija se složila s time da se prihvate opća načela, preporučena od Komisije za nomenklaturu Internacionalne Unije za čistu i primijenjenu kemiju.

U detaljnoj razgradnji preporučene nomenklature, Komisija je redom kritički obrađivala pojedine članove prijevoda priručnika *Nomenklatura anorganske kemije*, izdanog od Internacionalne unije 1959. godine i adaptirala ih za naš jezik.

Istovremeno s radom Komisije za nomenklaturu Hrvatskoga kemijskog društva radila je i Komisija za nomenklaturu Unije kemijskih društava SFRJ koja je na svom četvrtom zasjedanju u Ljubljani dne 8. i 9. marta 1963. dovršila obradu navedenoga priručnika.

U svom daljnjem radu Komisija za nomenklaturu Hrvatskoga kemijskog društva dat će kritičke primjedbe na prijedlog Komisije za nomenklaturu Unije kemijskih društava SFRJ, a po tom će se novi tekst prijevoda s primjedbama naše Komisije poslati na mišljenje svima kemijskim društvima u našoj zemlji. Definitivno izdanje redigiranog usavršenoga teksta brošure *Nomenklatura anorganske kemije* možemo očekivati koncem ove godine.

B. Težak:

Izveštaj stalnoga člana pri Uniji kemijskih društava SFRJ

Na sastancima Predsjedništva odnosno Plenuma Unije kemijskih društava SFRJ, koji su održani u toku protekle godine, zaključeno je da Unija otpočne s izdavanjem svojih

publikacija. No tom prilikom nije došlo do pune suglasnosti uslijed neprihvatanja zagrebačkoga programa izdavanja. Problem je također nomenklatura i terminologija; trebalo bi naći vlastiti put za pronalaženje odgovarajuće terminologije što će vjerojatno izazvati veliku kritiku.

Materijal postoji za dokumentaciju o novim atomnim masama (težinama) kako je to prihvatila Internacionalna unija za čistu i primijenjenu kemiju god. 1961. u Montrealu i predstavljać će sponu u razvoju kemije kod nas i u svijetu.

Od jugoslavenskih časopisa najredovitije izlaze *Croatica Chemica Acta*, ali isključivo kao znanstveni organ, pa bi pokušaj ujedinjavanja jednoga dijela opće kemijske djelatnosti u obliku zajedničkoga časopisa bio vrlo poželjan.

U god. 1962. formirana je i nova redakcija za izdanja Unije kemijskih društava SFRJ (Stucin, Mladenović, Kirkov, Deželić M., Čirić i Težak).

U ovoj 1963. godini Unija kemijskih društava SFRJ učestvuje u organizaciji XVII Internacionalnoga kongresa kemijske industrije, koji će se održati u Beogradu od 23. do 27. septembra 1963. godine. Do sada je za taj kongres prijavljeno oko 1000 referata, uključivši posebni simpozij o spektrokemiji.

Predsjedništvo Unije je održalo sastanak u Beogradu 21. 6. 1962. Predsjedništvo i Plenum su zasjedali u Zagrebu 2. i 3. 11. 1962. Tada se održao i prvi sastanak Redakcionog odbora. Zagrebačka grupa bila je zadužena da pripremi prvi broj *Documenta Chemica Yugoslavica — Informations*.

E. Cerkovnikov:

Izvještaj Podružnice HKD-a Rijeka

Podružnica Hrvatskoga kemijskog društva u Rijeci ima sada 113 članova, od kojih je u toku 1962. godine pristupilo društvu 17 novih članova. Od ukupnog broja članstva ima oko 15 članova za koje se pretpostavlja da su promijenili mjesto stanovanja odnosno radno mjesto, jer se pozivnice vraćaju kao neuručive. Članarinu su uplatili samo 43 člana za 1962. godinu, no ima i članova koji nisu platili članarinu za dvije pa i više proteklih godina.

Rad društva i pored teškog financijskog stanja odvijao se dosta dobro. Posebno smo zahvalni Prosvjetnoj skupštini Kotara Rijeka, Tvornici papira i poduzeću Antioksidu, koji su svojim prilozima pomogli naše društvo.

Glavna djelatnost društva je organiziranje kolokvija. U razdoblju od protekle IV godišnje skupštine naše podružnice, održane 22. veljače 1962. godine, do V godišnje skupštine, održane 28. veljače 1963. godine, bilo je organizirano i održano 7 predavanja, i to:

15. 3. 1962. godine 39. kolokvij: Antibiotici.
Predavač: Dr. ing. R. Seiwertth (Zagreb)
5. 4. 1962. godine 40. kolokvij: Primjena fotoelektričke spektroskopije u industriji.
Predavač: Ing. J. Perman (Ravne na Koroškem)
8. 5. 1962. godine 41. kolokvij: O jednadžbama stanja za plinove i tekućine.
Predavač: Prof. dr T. Pinter (Zagreb)
17. 5. 1962. godine 42. kolokvij: Kromatografija — direktne indikacije.
Predavač: Dr ing. S. Turina (Zagreb)
23. 11. 1962. godine 43. kolokvij: Fotosinteza u svjetlosti novih teorija.
Predavač: Prof. dr ing. M. Proštenik (Zagreb)
18. 12. 1962. godine 44. kolokvij: Šifre i jezik računskih strojeva i bioloških sistema.
Predavač: Ing. P. Dragojlović (Rijeka)
28. 2. 1963. godine 45. kolokvij: Biološka uloga nukleinskih kiselina.
Predavač: Prof. dr P. Mildner (Zagreb)

41. kolokvij je održan u zajednici s Društvom matematičara i fizičara Rijeka, a 43. kolokvij u zajednici s Prirodoslovnim društvom Rijeka, što ukazuje plodnu suradnju s ostalim društvima našega grada.

Knjižnica naše podružnice posjeduje 12 knjiga i 36 svezaka uvezanih časopisa, a ima i oko 30 neuvezanih raznih časopisa ranijih godina. Posebno se zahvaljujemo središnjem Upravnom odboru Hrvatskog kemijskog društva u Zagrebu, koji nam je putem svoje Centralne kemijske biblioteke ustupio niz časopisa Od 1962. godine primamo u zamjenu za *Croatica Chemica Acta* iz Italije časopis *Biochimica e Biologia Sperimentale*.

U toku protekle godine naše društvo u Rijeci posjetili su naučni i stručni radnici iz zemlje i inozemstva.

L. Filipović:

Izvještaj Nadzornog odbora

Pregledom financijskoga poslovanja Hrvatskoga kemijskog društva obuhvaćeno je razdoblje od 1. januara do 31. decembra 1962. godine. Na temelju dokumentacije tj. bankovnih izvoda sravnjenih s uplatnim i isplatnim dokumentima i dnevnica, ustanovljeno je slijedeće:

(1) Stavke prihoda, rashoda i salda iskazane u završnom obračunu blagajnika odgovaraju prokniženom stanju, kako po žiro računu tako i po računu ručne blagajne.

(2) U odnosu na 1961. godinu pokazao se je krajem 1962. godine višak prihoda nad rashodima za din 2.191.798.—, iz čega proizlazi, da je Upravni odbor uspješno rukovodio financijskim poslovanjem društva. Ovaj pozitivni financijski efekt postignut je s jedne strane uspješnom naplatom prihoda (urednim plaćanjem članarine i pretplate, a posebno ostvarenim prihodima od prodaje publikacija), i s druge strane štednjom, u granicama mogućnosti, cjelokupnih rashoda.

(3) Sva pregledana dokumentacija uredno je i pregledno vođena, a svaki dokument posebno nosi nalog uplate odnosno isplate od strane naredbodavca i blagajnika i broj knjiženja, kako je to predviđeno društvenim pravilima.

Stoga, na temelju pregledanog i nadenog stanja, Nadzorni odbor predlaže Skupštini da se završni račun Hrvatskoga kemijskog društva za 1962. godinu primi kako je u izvještaju blagajnika društva i iskazan.

H. Iveković poziva prisutne da uzmu učešće u diskusiji po podnijetim izvještajima.

B. Težak :

Skupštine su i po broju učesnika i po materiji više puta nužna administrativna manifestacija. Ovom prilikom valja ukazati na momente, na koje bi mi kao kemičari morali obratiti naročitu pažnju.

Neke naše aktivnosti su dobile određenu fizionomiju, neke traže dopunu, a neke treba proširiti.

Izdavanjem CCA dali smo značajan pravac u objavljivanju naučnih publikacija, po obliku čak u svjetskim razmjerima, što je dokaz da se pravilnim pristupom materijalu može mnogo napraviti. To može biti poticaj za usmjeravanje na drugim sektorima u istom smislu, na primjer za održavanje Centralne kemijske biblioteke, koja ne funkcionira na onom nivou koji je na sličnim institucijama u inozemstvu. S odgovarajućim naporima to se može postići.

Organizacija kolokvija u toku protekle godine znatno se poboljšala, ali broj posjetilaca i njihova zainteresiranost još uvijek ne zadovoljava.

U naučnom radu potpuno je zanemareno područje dokumentacije. Čak i najveće zemlje se nalaze pred problemom kako da srede naučni materijal. Kod nas su se zanemarivali organizacioni elementi za naučni rad i nitko nije ukazivao na potrebu uvođenja reda. To je danas izvanredno aktuelno. Mi postajemo »Ilirci«, jer smo ostali 100 godina unatrag prema onome što smo trebali učiniti. Naš napredak malo znači, ako na općem frontu ne ispravimo naše nedostatke. Pokretanje problema Centralne kemijske biblioteke i centralnih kataloga spada u osnovnu armaturu naučnoga rada. No, to je tek ono najnužnije. U našoj sredini bi trebali pokrenuti organiziranje Instituta za znanstvene informacije Hrvatske. Kemičari kao organizirana grupa trebali bi da postave taj problem kao opći u Republici i Jugoslaviji. Organizacije Univerziteta, Akademija, Savjeta za naučni rad, koji bi u tom pravcu trebali voditi, potpuno su zakazali. Zakonodavci često puta odmažu, umjesto da pomažu, a također i sve zajedničke ustanove, kao Univerzitet, Akademija i druge, pa bi kemičari trebali preuzeti tu nezahvalnu dužnost i pokrenuti to pitanje.

Netko mora biti odgovoran za zemlju koja u svom razvoju nužno uključuje i razvoj nauke, a kemičari se po karakteru svoje struke moraju naći u redu inicijatora i realizatora na tom polju.

H. Iveković

Prijedlog prof. Težaka, da se pokuša angažirati mjerodavne u rješavanju problema organizacije naučnoga rada, vrlo je dobar pa dobro argumentirani prijedlozi vjerojatno ne će ostati bez odaziva.

Ima u zemlji ustanova koje dobro funkcioniraju, a druge ne mogu ni da rade, zbog materijalnih uvjeta ili drugih subjektivnih faktora. Svakako je potrebno angažirati Savjet za naučni rad u davanju materijalne pomoći naučnim institucijama. Mnogi se problemi kod nas rješavaju kao u doba Bunsena i Berzelliusa, jer se ne koristi dovoljno naučna dokumentacija koju prof. Težak pravilno propagira. Naučna dokumentacija ne smije biti samo zbirka naučnih publikacija, nego trebamo i stručne ljude koji će se brinuti za nju i pomagati savjetima. Cinjenica je, međutim, da mi nemamo niti dovoljno sredstava za održavanje postojeće zbirke dokumentacije tj. za uvezivanje i nabavu novih časopisa, zatim kompletiranje postojećih i sl.

Zbog toga, kao i zbog nekih »centrifugalnih sila« na Sveučilištu, Fakulteti nemaju gotovo nikakve međusobne povezanosti, osim malo u Rektoratu i Sveučilišnom savjetu. Nestalo je zajedničkih komisija na Sveučilišta koje su se bavile nadzorom podjele i utroška sredstava za nabavu časopisa, komisija koje su koordinirale pohađanje kongresa u inozemstvu i Komisija za potpomaganje naučnoga rada. Fakulteti su postali samostalne ustanove koje svojim današnjim sredstvima ne mogu pokriti ni osnovne izdatke.

Rad Hrvatskoga kemijskog društva je aktivnost koja daje značajne plodove. Primjedbu prof. Težaka zbog nedovoljne posjete kolokvija dopunjujem apelom na sve kolege, da prisustvuju kolokvijima bez obzira da li teme pojedinih kolokvija zadiru u domenu njihova naučnoga rada ili ne, jer se tako proširuju mogućnosti asocijacija u vlastitom radu, a ujedno i kompletira naučna i stručna erudicija.

D. Sunko :

Naše je društvo bez sumnje aktivno u nekim svojim djelatnostima kao što su na pr. izdavanje časopisa, organizacija Centralne knjižnice i održavanje kolokvija. Mi smo međutim stručno društvo, kojemu je zadatak unapređivanje svih vidova naše struke, a u prvom redu naučne djelatnosti. Ako se osvrnemo na stanje naše kemijske nauke, onda, blago rečeno, možemo kazati da se nalazimo u fazi »divlje izgradnje«. Takvo se stanje manifestira u pojedinačnim i grupnim akcijama kojih su rezultati vrlo često upravo suprotni onome čemu bi trebali težiti. Zajednica nesumnjivo ulaže velika sredstva za razvoj nauke, ali je veliko pitanje da li su ta sredstva uvijek ispravno upotrijebljena. U opasnosti smo da se ponovi situacija koju često susrećemo u urbanizmu. Organizirati, pa i sazidati nove institute, univerzitete i laboratorije samo po sebi ne osigurava razvoj i napredak nauke. Postavlja se pitanje opreme u materijalu i kadrovima, održavanja postojećih kapaciteta i njihova pravilnoga korištenja. Dok posljedice loše planiranog urbanističkoga razvoja lako primjećuju i nestručnjaci, pogrešni stavovi i rješenja u finoj strukturi naučnoga rada znatno su teže dostupni kritici javnosti. Bilo bi nam i te kako potrebno da ostvarimo tribinu na kojoj bi slobodno i javno mogli iznositi svoje stavove i mišljenja, a ne da se događa da nas o stanju nauke kod nas informiraju članci koji izlaze u inozemnim časopisima i da se diskusije o tome odvijaju iza naših leđa. Objavljivanjem članaka o tim problemima u već postojećim domaćim časopisima odgovarajućeg karaktera (to sigurno ne može biti CCA) ili prikladnom serijom kolokvija — ukoliko nam uspije privući publiku — sigurno bi naše društvo moglo ostvariti i taj vrlo važan aspekt svog rada i na taj način pokušati ukazati na stanje koje trenutno postoji u našoj nauci.

H. Iveković moli prof. Težaka, da konkretizira svoj prijedlog za rješenje problema sadašnjega stanja naše naučne dokumentacije koje ne zadovoljava,

B. Težak predlaže da Hrvatsko kemijsko društvo prihvati ideju osnivanja Instituta za znanstvene informacije i napominje da je već prije nekoliko godina izradio nacrt o osnivanju tog Instituta. Stoga je potrebno taj stari nacrt izvaditi iz arhive, dopuniti ga ukoliko bude potrebno i dati nadležnim organima na odobrenje i provedbu stupanja na snagu.

H. Iveković dopunjuje prijedlog Težaka i predlaže Skupštini na suglasnost:

- 1) da Hrvatsko kemijsko društvo predloži na odobrenje Savjetu za naučni rad SR Hrvatske nacrt o osnivanju Instituta za znanstvene informacije;
 - 2) da Hrvatsko kemijsko društvo, u koordinaciji s ostalim društvima, povede diskusiju o organizaciji nastave III stupnja.
- Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

H. Iveković konstatira da je s obzirom na podnesene izvještaje, i prijedloge iznesene na ovoj skupštini diskusija završena, a kako drugih prijedloga prema članu 34, točka i društvenih pravila nije bilo, zahvaljuje prisutnima za učestvovanje u radu i zaključuje rad skupštine u 19.45 sati.

Zapisničari:

N. Deželić, v. r.
V. Reić, v. r.

Ovjerovitelji zapisnika:

D. Keglević, v. r.
M. Dadić, v. r.

KOLOKVIJI HRVATSKOGA KEMIJSKOG DRUŠTVA

U godini 1962. održani su ovi kolokviji:

221. kolokvij održan 7. veljače:
L. Colombo, Primjena Raman i infracrvene spektroskopije u kemiji.
222. kolokvij održan 21. veljače:
M. Randić, Princip maksimalnog prekrivanja i konstrukcija hibrida.
223. kolokvij održan 7. ožujka:
M. Mikac-Dević, Prilog metodici spektrofotometrijskog mjerenja zamućenja.
S. Maričić, O molekularnom gibanju u nekim anorganskim hidratima.
224. kolokvij održan 4. travnja:
K. Weber, Kemizam postupaka kolorfotografije (s projekcijama).
225. Kolokvij održan 10. travnja:
A. H. W. Aten Jr. (profesor Univerziteta i šef Radiokemijskog odjela Instituta za nuklearnu fiziku, Amsterdam), New results in the field of neutron flux measurements.
226. kolokvij održan 12. travnja:
A. H. Aten Jr. (profesor Univerziteta i šef Radiokemijskog odjela Instituta za nuklearnu fiziku, Amsterdam), New results in the field of calibration of radionuclides.
227. kolokvij održan 18. travnja
V. Thaller (Oxford), Kemija Iagosina.
228. kolokvij održan 2. srpnja:
I. Gucker (University of Indiana, Bloomington), Light Scattering Properties of Aerosols.
229. kolokvij održan 24. listopada:
D. Bazjanac, (1) Savremena raketna goriva; (2) Friendship 7 (Kolorfilm o letu Johna Glenn).
230. kolokvij održan 7. studenog:
S. Ašperger, Reakcije supstitucija na oktaedralnim kompleksima.
231. kolokvij održan 21. studenog:
M. Randić, Prikaz rada ljetne škole iz teoretske kemije u Constanzi.
R. Despotović, Homogena distribucija radionuklida u dvofaznom sistemu.
233. kolokvij održan 19. prosinca:
V. Škarić, Novi aspekt kemije klorofila i sinteza protoklorofila.

Redakcija zaključena 15. lipnja 1963.

CROATICA CHEMICA ACTA izlazi godišnje u četiri broja. Pretplata godišnje 6000 dinara (ili 9 \$), a za članove 600 dinara (ili 2 \$). Za izdavača odgovara odgovorni urednik. Glavni i odgovorni urednik Prof. Dr. Božo Težak, Zagreb, II. Cvjetno naselje 24. Uprava: Zagreb, Marulićev trg 19/II. (Pošt. pret. 131). Račun kod Narodne banke FNRJ, Gradska štedionica u Zagrebu: Hrvatsko kemijsko društvo, Zagreb, žiro račun broj 400-21-608-68

Tisak »VJESNIK«, Zagreb